

Кождому бовем потребная
есть реч о своей ойчизне знати
и иншим пытаочым сказати,
бо своего роду не знаючих людей
за глупых почитаютъ.

ХВЯДОС САФАНОВІЧ, 1672
БЕЛАРУСКА-ЎКРАЇНСКІ ГІСТОРЫК

Kontakterna med Vitryssland/Belarus är gamla – och nya.

Kanske var Vitrysslands «stamfader» Rahnvalod (Ragnvald på svenska) svensk. Vi vet att vikingarna färdades på Dnjepr (vitry. Dnjapro) på sin väg till Svarta havet. I början av 1000-talet, då vikingarna bedrev sin handel från Nevas mynning till Konstantinopel var också Vitryssland, som del av Kievriket, en viktig partner. Myten säger att Rus och Rurik har sina etymologiska rötter i det svenska landskapet Roslagen.

Om de exakta omständigheterna vet vi rätt lite, men arkeologiska lämningar gör sannolikt att svenskar fanns bosatta under längre tid inom det som idag är Vitryssland. Svenskarna i Vitryssland blev en del av transithandeln mellan Skandinavien och Konstantinopel.

Storfurstendömet Litauen, Ruthenien (Belarus) och Samogitien liksom Sveriges stormaktsställning under 1600-talet innebar ytterligare kontakter – tyvärr ofta på slagfältet.

Dagens kontakter mellan Vitryssland och Sverige är av annat slag. Svenska institutet har kunnat vara närvarande i Vitryssland genom språkundervisning på universitet, genom utställningar om design, seminarier om svenskt samhällsliv, och vanliga människor i svenska Säftele och i Minsk har berättat om sina vardagsliv i videodagböcker. På så sätt öppnas på nytt dörrar mellan två folk.

Därför är det hedrande och glädjande att Svenska institutet nu kan presentera en ny upplaga av Andrej Kotljarchuks unika bok om Vitrysslands och Sveriges unika historia och kulturella band. Den första upplagan har mottagits mycket väl och bidragit till att sprida ett nytt ljus över Vitrysslands historia. Också i Sverige har kunskapen varit otillräcklig om denna gemensamma historia och Andrej Kotljarchuks forskning har haft stor betydelse.

Svenska institutet har sedan flera år ett brett samarbete med olika vitryska samarbetspartners inom utbildning och kultur. Det är vår förhoppning att den här boken ska bidra till att fördjupa kontakterna mellan våra civila samhällen och människor i våra båda länder. Boken ger en historisk och kulturell bakgrund som kan bidra till att föra svenskar och vitryssar närmare varandra.

Olle Wästberg
Generaldirektör Svenska institutet